

ὕστερον τὰ ἀφίνει νὰ πετάξουν εἰς τὰ ὄρη, ὅπου καὶ ἄλλα πτηνὰ ὠδικά, μιμούμενα τὰ πρῶτα, ψάλλουν τὴν διδασχθεῖσαν φράσιν «μέγας θεὸς Ψάφων»· οἱ δὲ Λίθους, ἀκούοντες τὴν ὑπὸ τῶν πτηνῶν βεβαίωσιν τῆς θεότητος τοῦ συμπολίτου των, πιστεύουν εἰς αὐτὴν καὶ θύουν πλέον εἰς τὸν Ψάφωνα ὡς εἰς θεόν, ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία «Ψάφωνες ὄρνιθες¹». Πρὸς ταῦτον τῶν ὑπὸ τῶν πτηνῶν χειροτονηθέντα θεὸν παρομοιάζει ὁ Λάσκαρις τὸν Πολιτιανόν, ἀνακηρυσσόμενον σοφὸν ἀπὸ τοὺς διδασχθέντας ὑπ' αὐτοῦ κολοιοῦς. Τὸ ἐπίγραμμα ὁμολογουμένως δὲν στερεῖται εὐφυΐας καὶ σατυρικής δηκτικότητος :

*Ὅρνις μιμνλλοῦς² Ψάφων ἐδίδασκε γεγωνεῖν
 Ἔστι θεὸς Ψάφων. Ἡ μέγος ἐστὶ θεός,
 Σῆ κακόμηχανή καὶ σοὶ κρωζῶσοι κολοιοί,
 Ἔστι μέγας σοφὴν Ἄγγελος, ἔστι σοφός.
 Ἦν δὲ κῆν ἵπποις βασιλῆα μέγιστον,
 Χειροτονεῖ δ' ὄρνις καὶ θεὸν ἐν Λιβύῃ,
 Ἀλλὰ τετὴν μανίην οὐτ' ἂν βασιλῆες ἀγανοὶ
 Τεύξειαν σοφίην, οὗτοι θεοὶ μάκαρες.*

Μετὰ τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο συνθέτει καὶ τρίτον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποκρυσταλλῶνει ὅλας τὰς ἐναντίον τοῦ Πολιτιανοῦ φερομένας τότε κατηγορίας, ὅτι παρελάμβανεν ἀσυστόλως τὰ τῶν ἄλλων καὶ παρουσίαζεν αὐτὰ ὡς ἰδικά του· ἤτοι κατηγορεῖ αὐτὸν ὡς μέγαν λογοκλόπον³, ἐνῶ συγχρόνως δὲν λημονεῖ ν' ἀναφέρῃ, ὅτι ὁ ὑβρίζων τοὺς πάντας Πολιτιανὸς εἶχεν ἐπιδώξει καὶ τὴν μίτραν τοῦ Ἐπισκόπου, χωρὶς ὁμως καὶ νὰ ἐπιτύχῃ ταύτην. Αἱ τοιαῦται, ὑπερβολικαὶ βεβαίως καὶ ἱκανῶς ἄδικοι, κατηγορίαι ἦσαν συνήθεις κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, ὡς συνίθεις ἦσαν καὶ αἱ φιλολογικαὶ ἐριδες καὶ αἱ δι' ἐπίγραμματων ἐπιθέσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ Πολιτιανὸς εἶχε προσδώσει ἰδιάζουσαν βιαιότητα, ὅταν περιήλθεν εἰς παρομοίας ἐριδας πρὸς τὸν ποιητὴν Γεώργ. Μερουλάν, τὸν Βαρθολομαῖον Σκάλα καὶ τὸν ἐρωτικὸν ἀντίζηλόν του Μ. Μάρουλλον.

1. Ἡ ἔρμηνεῖα τῆς παροιμίας «Ψάφωνος ὄρνιθες» εὐρίσκεται εἰς τὴν «Ἰωνιάν» τοῦ Μιχ. Ἀποστόλη, ἔκδοσις τοῦ Christ. Walz, Stuttgartiae, 1833 σελ. 483.

2. Ἴσως πρέπει νὰ γραφῆ «ὄρνεις μιμηλοῦς».

3. Περὶ τῶν κατηγοριῶν τούτων ἐναντίον τοῦ Πολιτιανοῦ ἴδε: Gaspari B', σελ. 278 καὶ 296.